

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

25 januari 2000

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse
Economische Unie en de regering van Oekraïne inzake de wederzijdse bevordering
en bescherming van investeringen, ondertekend in Kiev op 20 mei 1996**

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. ALGEMENE BESPREKING

1. Betekenis van de overeenkomst

Doel van de overeenkomst

In het algemeen staat de Vlaamse regering positief ten opzichte van het sluiten van internationale investeringsakkoorden, die van belang zijn voor Vlaamse investeerders in het buitenland. Alhoewel buitenlandse investeringen reeds worden beschermd door nationale wetgevingen, biedt een bilateraal verdrag bijkomende waarborgen wegens de voorrang van het internationaal recht op het interne recht van een staat.

De doelstelling van een dergelijke overeenkomst is, naast het aanmoedigen van investeringen, het bieden van een garantie voor een maximale bescherming aan de investeerder, zoals de waarborgen voor een billijke en rechtvaardige behandeling van de investering, de clause van de meest begunstigde natie om discriminatie te voorkomen, een vergoedingsplicht bij onteigenende maatregelen en de vrije overmaking van inkomsten. Bovendien creëert zulke overeenkomst een eigen juridisch kader waarin investeringsgeschillen kunnen geregeld worden en waarbij de investeerder een beroep kan doen op internationale arbitrage.

De overeenkomst vormt een gemengd verdrag

Dergelijke internationale overeenkomsten ten gunste van investeringen in het buitenland zijn verdragen in de zin van het volkenrecht of internationaal publiek recht. Het zijn juridisch bindende en afdwingbare akten onderschreven door volkenrechtelijke rechtspersonen, in casu drie onafhankelijke en soevereine staten en drie deelstaten met een grondwettelijk toegekende bevoegdheid om verdragen te sluiten. Die akten vormen de rechtsgrond voor rechten en verplichtingen in hoofde van die zes overheden en rechtstreeks in hoofde van investeerders op elkaars grondgebied. Overeenkomstig artikel 167 van de Grondwet, worden alle verdragen gesloten door de daartoe bevoegde regeringen en aan hun parlementen ter instemming voorgelegd, vooraleer ze uitwerking kunnen hebben.

Het zgn. "gemengde" karakter van de BLEU-overeenkomsten inzake investeringen werd in april 1995 unaniem aanvaard door de leden van de interministeriële Conferentie voor buitenlands beleid. Zowel de Gewesten als de federale overheid worden namelijk in principe bevoegd geacht. Dergelijke overeenkomsten worden gemengde verdragen genoemd wegens de gezamenlijke bevoegdheidsuitoefening op het federale en het gefedereerde niveau.

De Gewesten zijn immers bevoegd voor het economisch beleid, alsook voor het afzet- en uitvoerbeleid, overeenkomstig artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 1° en 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), zoals gewijzigd. De federale overheid blijft bevoegd inzake de verzekering van invoer-, uitvoer- en investeringsrisico's (art. 6, § 1, VI, eerste lid, 3°, BWHI), het handelsrecht, het vennootschapsrecht en de regelgeving voor de vestiging van bedrijven met uitzondering van die in de toeristische sector (art. 6, § 1, VI, vijfde lid, 5° en 6°, BWHI).

Daarom bepaalt het eerste artikel van het bijgevoegde ontwerp van decreet dat het een gewest-aangelegenheid betreft. Het tweede en laatste artikel houdt in dat het Vlaams Parlement zijn goedkeuring verleent aan de voorliggende overeenkomst, zodat ze in werking kan treden na de instemming van al de betrokken parlementen en na de ratificatie door de federale overheid en door het partnerland.

2. Schets van het partnerland

Institutionele en politieke gegevens

Oekraïne verklaarde zich op 1 december 1991 onafhankelijk. Het had wel eerst het verdrag voor economische samenwerking met de Russische Federatie en Wit-Rusland (het Slavisch Gemenebest) ondertekend. Sinds 31 december 1990 wordt Oekraïne door België erkend en sinds maart 1992 onderhoudt België diplomatieke betrekkingen met Oekraïne en heeft het een diplomatieke post in Kiev.

Op 28 juni 1996 keurde het parlement de nieuwe grondwet goed. Er was tot dan gebruik gemaakt van een gewijzigde versie van de Sovjet-Russische grondwet (er kwam een eenkamerstelsel voor een overgangperiode van vijf jaar). Door de nieuwe grondwet werd het Oekraïens de staats taal; de taalrechten van Russen, Polen, joden en andere

minderheden werden gewaarborgd. De Krim kreeg een statuut als autonome republiek.

De wetgevende macht berust bij de Verchovna Rada of Opperste Raad. Dit parlement telt 450 afgevaardigden, verkozen voor vijf jaar. De laatste verkiezingen dateren van maart 1998.

Na de verkiezingen dreigden gematigde nationalist en rechts gemarginaliseerd te worden. De tegenstanders van hervormingen wonnen immers. Er bleek eens te meer een diepe kof te bestaan tussen het rurale, nationalistische westen en het geïndustrialiseerde, pro-Russische oosten en zuiden.

Er werd een nieuwe regering gevormd in september 1997. Ze werd licht gewijzigd na de verkiezingen van 1998.

De uitvoerende macht berust bij de president (verkozen voor 5 jaar ; éénmaal hernieuwbaar) en bij het kabinet van ministers.

Samenwerking met Vlaanderen

Op 15 maart 1994 ondertekenden Vlaanderen en Oekraïne op ministerieel niveau een overeenkomst inzake samenwerking tussen het departement Onderwijs van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en het Oekraïense ministerie van Onderwijs. Er ging speciale aandacht naar het hoger onderwijs (burgerlijk-ingenieurstudies, productontwikkeling, marketing, agro-business, toerisme- en hotelmanagement, opleiding leerkrachten, schoolmanagement).

Dit akkoord werd vernieuwd op 10 april 1998, tijdens een bezoek van de toenmalige Vlaamse minister van Onderwijs aan Oekraïne. Het nieuwe akkoord geldt voor de academiejaren 1998-99 en 1999-2000 en voor de domeinen architectuur, landbouw, economie, toerisme, schoolmanagement, Oekraïense en Nederlandse taal.

Vlaanderen is afwezig op de culturele scène, hoewel er volgens de federale ambassade een hoge return aan visibiliteit bestaat in ruil voor lage investeringen. Omdat Oekraïne het belang van het federale België en van Vlaanderen hoog inschat, heeft de Oekraïense overheid in de periode 1996-98 herhaald aangedrongen op het sluiten van een bilateraal verdrag met Vlaanderen.

In haar beleidsnota voor deze legislatuur heeft de Vlaamse regering Oost- en Centraal Europa als

een van haar geografische prioriteiten aangeduid. Het doel van dat beleid is erop gericht Vlaanderen als een volwaardige partner op de internationale scène een politieke, economische en maatschappelijke rol te laten spelen bij het consolideren van democratische hervormingen in Oost- en Centraal Europa. Anderzijds is Vlaanderen, gelegen in het hart van Europa, voor Oekraïne ook een geschikte opvolger van de bilaterale betrekkingen met de vroegere eenheidsstaat België, want hun relaties blijken zowel op het thans federale België als op de gefedereerde overheden te zijn gericht.

Vandaar dat de Vlaamse regering op 27 oktober 1998 heeft besloten formele onderhandelingen met haar te openen over een algemeen samenwerkingsverdrag naar het voorbeeld van de verdragen met enkele Centraal- en Oost-Europese landen, zoals Polen en Roemenië.

In alle Oost-Europese landen, dus ook in Oekraïne, is Vlaanderen officieel op een nadrukkelijke wijze actief d.m.v. het samenwerkingsprogramma voor Centraal- en Oost-Europa. In het kader van dat Vlaams samenwerkingprogramma, werd Oekraïne sinds 1996 als een prioritair land beschouwd. Elf projecten werden er reeds sinds 1992 ondersteund voor een totaal bedrag van ca. 76 miljoen frank. Al deze acties moeten bijdragen tot het strategische doel om van dit land en andere staten in dat deel van Europa stabiele democratieën te maken.

In datzelfde kader werd Oekraïne bij beslissingen dd. 29 juni 1994 en 9 juli 1996 van de Vlaamse regering ook gekozen als prioritaire partner om een overeenkomst te sluiten ter bevordering en bescherming van investeringen. In mei 1996 werd een dergelijk verdrag ondertekend door Oekraïne enerzijds en de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU), anderzijds, vertegenwoordigd door de federale regering en de drie gewestregeringen in de persoon van de federale minister van Buitenlandse Zaken. Die overeenkomst ligt ter goedkeuring voor.

Samenwerking met andere landen en met internationale organisaties

Oekraïne is sinds 1991 lid van het Gemenebest van Onafhankelijke Staten (GOS), waarin de vroegere Sovjetrepublieken, behalve de drie Baltische landen, verenigd zijn. Het wil hierin echter enkel economisch samenwerken, niet politiek.

Oekraïne wil evenmin deelnemen aan de militaire organisatie van het GOS. Het wil neutraal zijn en geen nieuw Slavisch blok helpen uitbouwen. Sinds Oekraïne deel uitmaakt van het GOS zijn er voortdurend betwistingen geweest met de Russische Federatie over de kernwapens, de Sovjet-schuld, de Krim en de Zwarte Zeevloot. Oekraïne heeft aangevraagd zijn kernwapens over te brengen naar Rusland om ze daar te laten vernietigen, doch toen het niet langer zeker was dat dit echt zou gebeuren werd het transport opgeschort. Op 14 juni 1994 ondertekenden Oekraïne en de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO) trouwens een charter dat o.m. voorziet in een Oekraïense vertegenwoordiging bij de NAVO, overleg op regelmatige tijdstippen en gezamenlijke legeroefeningen.

Toch verbetert de bilaterale verhouding met de voornaamste drie buurlanden. Zo hebben Oekraïne en de Russische Federatie op 31 mei 1997 een vriendschapsverdrag ondertekend. Dit bilateraal verdrag bevat een akkoord over de gemeenschappelijke grens, met inbegrip van de Krim. Dit schiereiland in de Zwarte Zee behoort voortaan onbetwistbaar tot Oekraïne met dien verstande dat de marinebasis Sebastopol voor twintig jaar aan Rusland wordt verpacht. De twee landen komen overeen dat ze hun grondgebied niet ten nadele van elkaar door derde staten zullen laten gebruiken. Op 14 januari 1998 ratificeerde Oekraïne het grensverdrag met de Russische Federatie. Met Roemenië werd op 2 juni 1997 een verdrag van goed nabuurschap en samenwerking ondertekend. Dit verdrag regelt de grensafbakening tussen de twee landen. Met Polen verlopen de diplomatieke betrekkingen optimaal.

Op 25 juni 1992 ondertekende Oekraïne het verdrag inzake economische samenwerking met tien andere staten, met name de Russische Federatie, Armenië, Albanië, Azerbeidzjan, Bulgarije, Georgië, Griekenland, Moldavië, Roemenië en Turkije. Zij richtten samen het "Economische Samenwerkingsverband van de Zwarte Zee" op.

Polen, Hongarije, Oekraïne en Slowakije hebben in februari 1992 in Debrecen een verklaring over sa-

menwerking in de Euregio "Oostkarpaten" ondertekend. De Raad van Europa zegde zijn steun toe. Oekraïne wil tevens toetreden tot de Centraal-Europese Visegrad-groep, maar Slowakije verzet zich hiertegen.

Oekraïne heeft met Westerse industrielanden een overeenkomst bereikt over de gedeeltelijke betaling van de schulden van de vroegere Sovjet-Unie.

Met de Europese Unie (EU) werd op 14 juni 1994 een algemene partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst (PSO) ondertekend. In afwachting van de inwerkingtreding van de PSO, sloten de Europese Gemeenschap (EG) en Oekraïne op 1 juni 1995 een zgn. interim-akkoord inzake handel, dat op 1 februari 1996 uitwerking kreeg. De PSO trad ondertussen in werking op 1 maart 1998.

Formele toetreding tot de Raad van Europa kwam reeds tot stand op 9 november 1995, ondanks het feit dat er nog geen grondwet was.

Oekraïne is lid van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en de Wereldbank (WB).

Economische gegevens

Situatie

Sinds de afscheiding van de Sovjet-Unie is Oekraïne in economisch verval. Oekraïne was vroeger de graanschuur van de Sovjet-Unie, maar de economie werd sinds de tweede wereldoorlog op zware industrie toegespitst en het heeft nu de Russische Federatie (RF) nodig voor landbouwproducten en andere consumptiegoederen. De RF blijft tevens de grootste afzetmarkt voor Oekraïne. De economische onafhankelijkheid is dus een mythe: de industrie blijft met de RF sterk verbonden, want de grondstoffen komen vooral uit de RF. Het wordt daarom sterk getroffen door het vrijmaken van de prijzen in Rusland.

De macro-economische resultaten sinds 1993, in procenten uitgedrukt, geven het volgende beeld van de evolutie in de economische toestand :

	1993	1994	1995	1996	1997	1998
BNP	-14,2	-24,3	-11,8	-10,0	-3,2	-2,2
Industriële productie	-8,0	-29,0	-14,0	-5,6	-1,8	-1,5
Officiële werkloosheid	0,4	0,4	0,6	2,0	2,8	12,0
Begrotingstekort	6,5	10,5	7,5	5,6	5,6	3,0
Inflatie	5500,0	891,0	380,0	80,0	10,1	11,0

De economie van Oekraïne stoelt op de agrarische en de industriële sector. De industrie bestaat vooral uit metallurgie, machinebouw, mijnen en staal. De militaire industrie beslaat ongeveer een kwart van de zware industrie.

In het algemeen kan men stellen dat de industrie verouderd is, te grootschalig en inefficiënt. De agrarische sector wordt gehinderd door het povere onderhoud van het machinepark en door de lage productiviteit.

De wetgeving is sinds 1991 enigszins aangepast aan de liberalisering van de economie. Algemeen geldt dat buitenlanders dezelfde rechten hebben als de eigen burgers.

De privatisering van staatsbedrijven ging pas echt van start in 1995 na de goedkeuring door de regering van een lijst van ondernemingen die voor buitenlanders te koop worden gesteld. In 1995 werden wel 13.000 kleine ondernemingen geprivatiseerd, dit is meer dan in de vorige drie jaar samen ; er resten echter nog 10.000 staatsbedrijven. Eind oktober 1996 waren al 5.000 middelgrote ondernemingen geprivatiseerd : 25 % in de sector van de industrie, 24 % in de bouw, 16 % in de technologie, 8 % in de handel en 2 % in de landbouw. Ook de privatisering van grotere bedrijven ging eindelijk van start d.m.v. voucher-verkoop (medio 1998 7.800 op 9.500 bedrijven). Het nationaal inkomen werd medio 1998 voor 55 % voortgebracht door de privé-sector.

Het probleem is echter dat de verlieslatende industrie in leven wordt gehouden. De verkoop van strategische bedrijven werd uitgesteld tot er een duidelijke reglementering voorhanden is. Pijpleidingen, raffinaderijen en wapenfabrieken worden zeker uitgesloten. De hervormingen worden immers afgeremd door het parlement dat gedomineerd wordt door de vroegere communistische elite. De plannen voor minder prijzencontrole en

voor privatisering in defensie, mijnbouw en kern-energie bijvoorbeeld worden vertraagd. Het internationaal economisch verkeer wordt sterk bemoeilijkt door die politieke patstelling tussen parlement en regering.

De regering heeft nog steeds geen duidelijke regels vastgelegd inzake taksen en repatriëring van winsten. De overheid verklaart dat buitenlanders kunnen investeren, maar vaardigt geen specifieke regelgeving uit. Enkel via lokale tussenpersonen mag men obligaties verhandelen ; buitenlanders moeten ze verhandelen via een investeringsfonds of "trust". Aandelen zijn in Oekraïne bijna onbestaande. Buitenlanders mogen een Oekraïens bedrijf gedeeltelijk of helemaal bezitten. Zij mogen ook gebouwen in eigendom hebben, maar land kan slechts voor vijftig jaar worden geleast. De wet beschermt eigendom tegen nationalisaties voor de duur van tien jaar.

De trage conversie naar privé-bedrijven wordt tevens veroorzaakt door het ontbreken van buitenlandse investeringen. De moeilijke procedures, corruptie en hoge belastingen zijn voor dit probleem mede verantwoordelijk. Oekraïne ontving sinds 1997 voor 581 mio USD aan buitenlandse investeringen, in de eerste helft van 1998 voor 518 mio USD en cumulatief bedroegen de buitenlandse investeringen toen 2,5 miljard USD – ter vergelijking, Polen ontving in 1997 voor bijna 6 miljard euro aan investeringen, Oekraïne amper 0,75 miljoen euro of een daling ten opzichte van 1996 met 7,6 %. De RF is niet alleen de voornaamste handelspartner – in 1996 bedroeg de bilaterale handel bijna 18 miljard euro en Rusland was in februari 1998 nog altijd goed voor 22 % van de Oekraïense export, maar is ook de belangrijkste buitenlandse investeerder. Oekraïne dreigt dus sterk te worden getroffen door de huidige crisis in Rusland. De Verenigde Staten (VSA) waren in 1994 de grootste investeerder uit het Westen (22 % van het kapitaal), gevolgd door Duitsland (17 %) en het Verenigd Koninkrijk (8 %).

Wat de investeringen vanuit België betreft, die zijn beperkt tot vier grote of middelgrote ondernemingen (Interbrew, Recticel, Schreider en Tractebel) en minder dan tien kleinere bedrijven. De waarde van hun investeringen is niet gekend.

Dankzij het interim-akkoord met de EG inzake de vrijheid van handel, steeg de verhandelde waarde

tussen de EU en Oekraïne in 1995 nochtans met ca. 50 %. De EU kent bovendien aanzienlijke steun toe, o.a. via het TACIS-programma. TACIS legt de nadruk op projecten inzake institutionele en economische hervormingen en het herstel van het milieu. De EU is de belangrijkste donor van Oekraïne : het maakte van 1991 tot 1996 3,16 miljard euro over.

Inzake buitenlandse handel met de BLEU komt Oekraïne niet voor op de lijst van zijn veertig belangrijkste handelspartners. In de periode 1992-98 groeit het verschil tussen de invoer en de uitvoer in het voordeel van de BLEU ; sinds 1995 is het vooral de BLEU-uitvoer die sterk stijgt. Dit blijkt uit de onderstaande tabellen.

*Import in de BLEU vanuit Oekraïne
(in miljoen BEF)*

1992	458
1993	789
1994	1.590
1995	2.170
1996	2.120
1997	3.520
1998	3.130

*Export van de BLEU naar Oekraïne
(in miljoen BEF)*

1992	688
1993	1.707
1994	2.830
1995	4.190
1996	5.800
1997	7.990
1998	6.830

De snelle groei van de Oekraïense uitvoer is te danken aan de vrijmaking van de handel door de EU. Toch blijft de handelsbalans negatief. De invoer stijgt nog sneller dan de uitvoer.

Maatregelen

Oekraïne heeft een enorm economisch potentieel aan middelen in elke betekenis : meer dan 52 miljoen inwoners, een goed opgeleide beroepsbevolking, delfstoffen zoals aardgas, petroleum en steenkool, een vruchtbare bodem enz. De nodige maatregelen inzake de privatisering en de demilitarisering van de economie, het herstel van de milieuschade en de verbetering van de infrastructuur kunnen die troeven valoriseren.

De privatiseringswetgeving van 1992 was vooruitstrevend, maar ze werd tegengewerkt door de conservatieven in het parlement dat van juni tot december 1994 een moratorium instelde op de privatisering. Het parlement slaagde erin 6000 ondernemingen onder staatscontrole te houden. Van strategisch belang bleven de zware industrie, defensie, energie, transport en communicatie, precies die sectoren die het meeste nood hadden aan buitenlandse investeringen en transfer van technologie. Het parlement belette het privatiseringsproces van de olie- en gasindustrie in november 1995. Het parlement verzette zich ook tegen de hervormingsplannen inzake het grondbezit en de sluitingen van steenkoolmijnen. Nochtans was dit de voorwaarde om kredieten te krijgen bij het IMF en de Wereldbank. Voor 1995 werden nochtans 8000 grote en middelgrote bedrijven door het Oekraïens Fonds voor Staatseigendom aangeduid voor privatisering, naar het voorbeeld van het Russisch privatiseringsprogramma.

Het IMF en de WB dringen aan op privatisering die o.a. inkomsten zou moeten vrijmaken om een einde te maken aan de te grote vraag vanwege de staat naar openbare fondsen. In 1999 moeten ten minste 5000 grote en middelgrote bedrijven voor meer dan 75 % in privé-bezit zijn. Ook moet de landbouw bij de privatisering worden betrokken.

Het IMF wil eveneens de afschaffing van onoverzichtelijke belastingsprivileges (voor de steenkool- en energiesectoren bv.) en de vereenvoudiging van de belastingen voor kleine en middelgrote ondernemingen (KMO's), alsook de afschaffing van exporttaksen, de afbouw van richtprijzen voor de export. Het kan van het IMF lenen en dit normaal tot een maximum van ca. 40 miljard frank of 1 miljard euro per jaar. In september 1998 kreeg Oekraïne uitzonderlijk een IMF-lening van ca. 2 miljard euro om de economische hervormingen te ondersteunen voor de periode 1998-2001. De WB verstrekke kort nadien twee aanvullende leningen van elk 300 mil-

joen euro om te voorkomen dat het land wordt meegesleurd in de Russische crisis.

Oekraïne schafte wel reeds alle uitvoertaksen en de meeste uitvoerquota en dito licenties af, behalve voor graan, olie, gas, elektriciteit en ertsen (licenties). Er zijn invoertaksen op de meeste producten, behalve op grondstoffen voor de landbouwindustrie en op uitrusting voor de oliesector. Sinds medio 1997 moeten exporteurs wel de helft van hun buitenlandse inkomsten verkopen aan de Oekraïense Interbank Currency Exchange.

In februari 1998 besliste president Koetsjma het economisch klimaat te verbeteren door bureaucratistische obstakels uit de weg te ruimen, het oprichten van bedrijven te vergemakkelijken door bv. formaliteiten te reduceren, zoals 90 goedkeuringen herleiden tot 7 vergunningen. Op die manier hoopt hij ook de corruptie tegen te gaan. De economische wetgeving zou eenvoudiger, samenhangender en doorzichtiger worden.

Voor investeerders kunnen de positieve en negatieve punten van Oekraïne als partnerland thans als volgt worden samengevat. Negatief is de blijvende rechtsonzekerheid voor buitenlandse investeringen, het gebrek aan informatie over concurrentie- en investeringsmogelijkheden, de resterende bureaucratie, het gebrek aan kapitaal, de hoge buitenlandse schuld (voornamelijk wegens de dure energierekening te betalen aan Rusland), de trage privatisering en de hoge belastingen. Positief is echter de nieuwe grondwet van 1996, de vertraging van de inflatie, het einde van de inkrimping van de economische activiteiten, de wetgeving ter vereenvoudiging van procedures, de regelgeving inzake de liberalisering van de economie, de goedkope arbeidskrachten en de middelgrote markt. De interessantste investeringsdomeinen zijn de voedingsverwerkende sector, de elektronica, de machinebouw, de staalnijverheid, de energiesector, het vervoer, de communicatie, de chemie en de verzorgingssector.

II. SPECIFIEKE BESPREKING VAN DE OVEREENKOMST MET OEKRAÏNE

1. Ontstaan van de Overeenkomst

In de bovenvermelde internationale context en wegens het recente beleid van de Oekraïense regering op economisch gebied, lijkt het voor de BLEU zinvol met dat land een dergelijk verdrag te sluiten.

Reeds in mei 1993 ontving de BLEU een Oekraïense ontwerp tekst voor zulke overeenkomst. Als antwoord hierop verzond de BLEU zijn standaardtekst naar de partner in juni 1993.

Oekraïne aanvaardde de BLEU-tekst in zijn geheel zonder formele onderhandelingen. De overeenkomst met die inhoud werd in oktober 1995 op ambtelijk niveau formeel geparafeerd.

Na de Belgische grondwetsherziening in mei 1993, werd de geparafeerde versie niet enkel aan de federale overheid, maar ook aan de Gewesten ter goedkeuring voorgelegd wegens de nieuwe bevoegdheidsverdeling inzake buitenlands beleid, ook op regeringsniveau. Hierdoor liep de formele parafering enige vertraging op. Dergelijke overeenkomsten werden immers gemengde verdragen (supra).

De Gewestregeringen hebben hun goedkeuring uitdrukkelijk verleend, wat de Vlaamse regering betreft op 14 mei 1996. De preambule en de slotformule werden formeel aangepast om de deelneming van de Gewesten aan de besluitvorming tot uiting te brengen. De voorliggende overeenkomst werd op 24 mei 1996 in Kiev plechtig ondertekend, voor de BLEU door de federale minister van Buitenlandse Zaken, hiertoe gemachtigd door de drie Gewestregeringen.

2. Advies van de Raad van State

De Raad van State, afdeling wetgeving, heeft op 18 maart 1999 haar advies gegeven. De Raad merkt op dat de Engelse tekst doorslaggevend is bij verschil in interpretatie tussen de verschillende versies. Daarom wordt, overeenkomstig de voorheen gevolgde gedragslijn, ook de Engelse versie bij het ontwerp van decreet gevoegd.

3. Inhoud van de overeenkomst

Standaardtekst van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU)

Reeds gedurende meer dan dertig jaar sluit de BLEU overeenkomsten met landen die geen lid zijn van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), om de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen te realiseren. Daarom hebben de leden van de BLEU een tekst goedgekeurd die zij aan hun ge-

sprekspartners voorstellen als basis van de onderhandelingen. Op 29 juni 1994 heeft de Vlaamse regering die standaardtekst aanvaard.

Die zgn. BLEU-tekst bepaalt principieel dat elke verdragspartij eender welke soort van investeringen door een natuurlijke persoon of een rechtspersoon met de nationaliteit van een andere verdragspartij op zijn grondgebied toelaat (artikelen 1 en 2 van de BLEU-tekst). Dit is de basis voor de bevordering van de investeringen. De bescherming vindt men terug in de artikelen 3 tot 6.

Artikel 3 bevat een bepaling van niet-discriminatie en van meest begunstigde natie. Het sluit wel de voorrechten van de investeerders van een derde staat uit, die verbonden zijn aan de deelneming aan een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of een andere vorm van regionale economische organisatie.

Artikel 4 verbiedt elke maatregel van onteigening of nationalisatie, tenzij voor het openbaar nut, de veiligheid of het nationale belang van de contracterende partij en dan op voorwaarde dat de maatregel wettelijk en non-discriminatoire is en begeleid wordt door een gepaste en reële schadevergoeding. Dezelfde principes gelden voor schade ingevolge geweld.

Artikel 5 regelt de overmakingen van alle betalingen inzake investeringen en lonen, waarbij de vrije transfer tussen de verdragspartijen met een eventuele vergunning als principe geldt.

Artikel 6 voorziet een subrogatie van een partij of een openbare instelling in de rechten en de voorrechten van investeerders met deze nationaliteit, indien die partij of instelling schadevergoeding heeft uitbetaald aan die investeerders op grond van een garantie voor een investering. De andere betrokken partij kan dan aan de subrogerende verzeekeraar de wettelijke of de contractuele verplichtingen van de investeerder opleggen.

In artikel 8 worden de bijzondere overeenkomsten die vroeger tussen een partij en een investeerder van een andere partij werden gesloten, bevestigd. De bepalingen ervan vullen de algemene draagwijdte van deze type-overeenkomst aan. Met bijzondere overeenkomsten worden verbintenissen bedoeld die betrekking hebben op concrete investeringsprojecten.

De artikelen 9 en 11 regelen respectievelijk de procedure voor geschillen over investeringen tussen een investeerder van een partij en een andere par-

tij en die tussen partijen inzake de interpretatie en de toepassing van deze type-overeenkomst.

Indien een minnelijke schikking onmogelijk blijkt te zijn, bepaalt artikel 9 dat door een arbitrage-rechtscollege een definitieve en bindende uitspraak over het geschil kan worden gedaan. Geen enkele contracterende partij kan hierbij aanvoeren dat de investeerder vergoed wordt door een verzekering of garantie.

Artikel 11 bepaalt dat, na de mislukking van een minnelijke schikking via diplomatieke weg en via een gemengde commissie, een college van drie scheidsrechters wordt aangesteld. Elke partij duidt één scheidsrechter aan. Deze twee scheidsrechters duiden in onderling overleg een derde scheidsrechter als voorzitter van het college aan. Deze voorzitter is een onderdaan van een derde staat. Indien de scheidsrechters niet op deze wijze kunnen worden aangesteld, kan een partij zulk verzoek richten tot de Voorzitter of Ondervoorzitter van het Internationaal Gerechtshof. De uitspraken van het college van scheidsrechters zijn definitief en bindend.

Wat de bevordering van de investeringen betreft, kunnen nog de artikelen 7 en 10 vermeld worden, die de meest gunstige regels ervoor laten gelden. Artikel 7 bepaalt dit ten opzichte van de nationale wetgeving van de partijen en van de bestaande en toekomstige internationale of andere overeenkomsten tussen de partijen. Artikel 10 voorziet de clausule van de meest begunstigde natie.

Artikel 12 stelt de investeringen die aan deze overeenkomst voorafgaan gelijk met die na de inwerkingtreding ervan. De vroegere investeringen worden eveneens beschermd.

Artikel 13 bepaalt de duur en de inwerkingtreding van deze overeenkomst. Een termijn van tien jaar geldt, die zonder voorafgaande opzegging stilzwijgend verlengd wordt. De standaard-overeenkomst treedt een maand na de datum van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging in werking.

Afwijkingen van de standaardtekst van de BLEU

De standaardtekst van de BLEU werd door de Oekraïense partner volledig aanvaard. Al de basisprincipes van de BLEU werden dus goedgekeurd en in de tekst van de overeenkomst opgenomen.

Er zijn slechts twee inhoudelijke verschillen met de BLEU-tekst te vermelden. Beide zijn trouwens

gunstig voor de buitenlandse investeerders omdat ze hen een ruimere vrijheid en bescherming bieden.

In artikel 1, § 4, wordt bepaald dat het territoriale toepassingsgebied van de overeenkomst zich tevens uitstrekt over het zeegebied van de verdragspartijen. Dit is van belang voor de exploratie en de exploitatie van grondstoffen voor de kust van Oekraïne. Artikel 5, § 1, laat toe dat alle financiële transacties, zelfs via een derde staat, vrij gebeuren.

*De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Financiën, Begroting,
Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden,*

Patrick DEWAELE

*De minister vice-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken
en Energie,*

Steve STEVAERT

*De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid
en Gelijke Kansen,*

Mieke VOGELS

*De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk
Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden,*

Bert ANCIAUX

De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming,

Marleen VANDERPOORTEN

*De Vlaamse minister van Werkgelegenheid
en Toerisme,*

Renaat LANDUYT

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw,

Vera DUA

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport,*

Johan SAUWENS

*De Vlaamse minister van Economie,
Ruimtelijke Ordening en Media,*

Dirk VAN MECHELEN

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van Oekraïne inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Kiev op 20 mei 1996

DE VLAAMSE REGERING,

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse regering ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van Oekraïne inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Kiev op 20 mei 1996, zal volkomen uitwerking hebben.

Brussel,

*De minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie,*

Luc VAN DEN BRANDE

*De minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Openbare Werken,
Vervoer en Ruimtelijke Ordening,*

Steve STEVAERT

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling,

Theo KELCHTERMANS

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid,

Wivina DEMEESTER-DE MEYER

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting,

Leo PEETERS

De Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken,

Eddy BALDEWIJNS

De Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,

Luc MARTENS

De Vlaamse minister van Economie, KMO, Landbouw en Media,

Eric VAN ROMPUY

De Vlaamse minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijkekansenbeleid,

Brigitte GROUWELS

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse regering ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden is ermee gelast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van Oekraïne inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Kiev op 20 mei 1996, zal volkomen uitwerking hebben.

Brussel, 10 november 1999.

*De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Financiën, Begroting,
Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden,*

Patrick DEWAELE

*De minister vice-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken
en Energie,*

Steve STEVAERT

*De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid
en Gelijke Kansen,*

Mieke VOGELS

*De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk
Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden,*

Bert ANCIAUX

De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming,

Marleen VANDERPOORTEN

*De Vlaamse minister van Werkgelegenheid
en Toerisme,*

Renaat LANDUYT

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw,

Vera DUA

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport,*

Johan SAUWENS

*De Vlaamse minister van Economie,
Ruimtelijke Ordening en Media,*

Dirk VAN MECHELEN
